

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

**ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉG-
GEL EGYÜTT 1 ÓRA 2 P 40 FILL. EGYES SZÁM
ÁRA HÉTKÖZNAPO 8, VASÁRNAP 16 FILLÉR.**

**FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY**

**SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. HERC
CEG-UTCA 16. SZ. TELEFON 23-48. KIADÓHIVÁ
TAL KOSSUTH U. 3. FÖLDSZINT. TELEFON 21-41.**

Debrecen, 1933. október 10.

Kedd

XXXVII. évfolyam 230. szám

Pártoskodás helyett egységet kért a Kormányzó a mezőturi hősi emlékmű leleplezésén

Lehetetlenné teszik Csehországban az összes kisebbségi pártok működését

Lázár Andor igazságügyminiszter a gazdaadósságok rendezéséről

Tudósítás a Függetlenségben

Amerika háborús meggazdagodása idézte fel a világgazdasági válságot

**Dr. Bozóky Ferenc előadása gazdasági válság megoldásának módjairól
Kezd szétnyílni az agrárrollo**

Az Ügyvédszövetség és a TEBE gazdasági válság anketé során hétfőn este dr. Bozóky Ferenc egyetemi tanár tartotta meg előadását nagy és előkelő közönség előtt.

Dr. Bozóky Ferenc a gazdasági politika professzora az elméleti és gyakorlati szaktudás fegyverével felvértezve, előadásának bevezető részében a gazdasági válságok történetéről adott áttekintő képet.

Az első válságok már a 18. században jelentkeztek, de tulajdonképpen csak a 19. században léptek fel nagyobb számmal, főszépen elfajult tőzsdés spekulációk eredményeképp. A mostani világválságot tulajdonképp Amerika háborús meggazdagodása idézte fel. Amerikai kölcsönökkel egy túlméretezett mezőgazdasági és ipari termelés indult meg ugy Amerikában, mint Európában. A piac nem volt képes a termékeket felvenni, a hitelekbeől támlálkozó konjunktúrának le kellett törnie. 1931-ben gazdasági világháború tört ki és tart még ma is. Mezőgazdaságunkat is ez döntötte katasztrófális helyzetbe. A mechanikusai termelt amerikai gabona olyan világpiaci árat diktált, amió árákon mi termelni nem tudunk. Az amerikai verseny nyomta le a magyar búza árát az 1925-ös árnak az egyötödére.

A közzadák nagyon sokféle tervet állítanak fel a válságból való kivergődésre. Ezek legnagyobb része azonban egészen gyakorlatiatlan, illetőleg nem valósítható meg. Nálunk elsősorban a mezőgazdán kell segíteni, mert az ő összeomlása mindent magával rántana. Agrártervezés kérdését kellene folytatni, de ennek a megismeréséhez időre van szükség.

Államkötvények a hitelezőknek

Gyors segítséget elsősorban a gazdákterhek kamatlábának a leszállítása jelentene. A magyar földet több, mint 2 milliárd pengő adósság nyomja, tehát minden 10

százalékos kamatcsökkentés közel 20 millió pengőt vesz le a gazdák válláról. A kamatleszállítás áldozatát a tőkészeknek a viszonyok kényszere alatt vállalniuk kell. A tőketerozás rendezésére az idő alkalmatlan. Most nem található olyan mód, amely mellett a hitelező óriási veszteséget ne szenvedne. Még talán az a mód volna a legkönnyebben kivihető, hogy a hitelezők

követeléseik erejéig állami kötvényeket kapjanak, viszont a gazdák adósságaikat his részletekben az államnak törlesszék, az állam pedig évenként a törlesztések összegének megfelelő mennyiségű kötvényt készpénzre beváltana. A beváltás a kötvények tulajdonosai a kamatot az államtól kaphat.

Nyílik az agrárrollo

A válság enyhítéséhez sokkal járulhatna hozzá a mezőgazda által használt iparárúk árának a leszállítása, hiszen az agrárrollo már 50 pontnyira szétnyílt. Az árleszállításra a nagyipar minden eszközzel rákényszerítendő.

Az állam is sokat segíthet megfelelő pénzügypolitikai rendszabályaival. A legfőbb téendő az azonban oly kereskedelmi politikai kapcsolatok keresése és kiűldédel, amelyek révén agrártermévényeink

feleslege a külföldön eladható anélkül, hogy viszonzásul szépen feloldó iparunkat fel kelljen áldoznunk.

A nagy figyelemmel hallgatott értékes előadásért dr. tanügyi Szűcs Géza, az Ügyvédszövetség elnöke mondott köszönetet a tudós professzornak.

Az anketé következő előadása Versényi Tibor kincstári főtanácsos, aki kedden este fél 7 órakor tartja meg előadását, amelyre az érdeklődőket ezúton hívjuk meg.

Vitéz Hadházy Ferenc beszámolója és a Nemzeti Egység nagygyűlése Mikepércsen

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A Nemzeti Egység mikepércsi szervezete vasárnap délelőtt tartotta meg képviselői beszámolóval egybekötött nagygyűlést a község háza udvarán a lakosság impozáns érdeklődésével kísérve. Megjelentek a gyűlésen dr. vitéz Hadházy Ferenc országgyűlési képviselő és dr. Csorba Antal ügyvéd, a Nemzeti Egység vármegyei központi titkára is, valamint Solymossy Béla ref. lelkész. Nagy István főjegyző, Fekete János községi elnök, Szakács Andor helyi titkár és a község minden vezető polgára. A nagygyűlés sikeresen vezetve jobbra, mint az a körülmény, hogy a szervezet köteikébe kétszáz új tagot vettek fel egy nap alatt.

A nagygyűlés, amelynek példás megrendezése Fekete János elnök és Szakács Andor titkár érdeme, az előző megnyitó szavai vezettek be, majd dr. vitéz Hadházy Ferenc országgyűlési képviselő tartotta meg érdekesítő és általános helyesléssel fogadott beszámolóját. Részletesen foglalkozott a gazdasági bajokkal és mindazokkal az intézkedésekkel, amelyeket a Gombos-kormány ezek megszüntetése érdekében eddig hozott, illetve a jövőben fogantatítani óhajt.

Hadházy Ferenc beszámolóját sürűn szakították meg a jelen voltak tapsviharai, ezután pedig ugyanilyen érdeklődés mellett dr. Csorba Antal vármegyei törvénhatósági titkár mutatót rá a szervezés

szükségességére. Gyűlés után, amelyet Fekete János szavai rekesztettek be, száz terítékes közebed volt. Solymossy ref. lelkész a Kormányzót, Nagy István főjegyző a miniszterelnököt, Fekete János pedig a vendégeket éltette beszédében. Nagyatású pohárköszöntőket mondtak még dr. vitéz Hadházy Ferenc és dr. Csorba Antal.

Előkészületek a Nemzeti Munkahétre

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége november 11-19. között Budapestten Nemzeti Munkahétet rendez, amelynek az a célja, hogy e ömözdiása a magyar közönségnek a nemzeti összefogás szolgálatába való állítását. Evgből gyűlések és kongresszusok is lesznek, amelyek a gazdasági problémák minden ágára ki fognak terjeszkedni. A közönség a Nemzeti Munkahét alkalmából a MAV. vonalán 50 százalékos jegykedvezményben részesül.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos előadása a gödöllői jamboreeről október 14-én

Az 1933 év egyik legnagyobb eseménye a revíziós propaganda szempontjából is megbecsülhetetlen értékű világtáborozás, Debrecen is kapott némi mutatót belőle: sokan a maguk szemével is látják De még a közvetlen tapasztalásnál is többet mondhat el egy olyan vezető egyéniség, aki nemcsak az előkészítés óriási munkájában vett részt, hanem beelátott az egész tábor állandó életébe. Vitéz Bessenyei Lajos dr. rendkívül éles szemű megfigyelője az eseményeknek, kitűnő előadó is, emellett egy a legnagyobb várakozással tekinthetünk a jamboreeről mezenélkező est elé. Az előadás a Csapó utcai egyházzs ezidei első kulturstélien a Szappanos utcai Otthonban fog elhangzani október 14-én, este 8 órakor.

A kultursté műsora a következő: 1. Közének, 2. Megnyitó beszédet mond dr. Soós Béla, 3. Kádár G.: Vezess óh Uram... Vargha Tamás: Beh régen vérrel szegény magyar, Énekli Debreceni Katalin tanítónő, zongorán kíséri Veszprémi Katalin tanítónő, 4. A gödöllői jamboreeről előadást tart vitéz dr. Bessenyei Lajos c. tanker, főigazgató, 5. Jelenet Rostand Cyrano de Bergeracjából, Előadja Bornemissza Eva, 6. Weber: Aufforderung zum Tanz, Zongorán előadja Révész Margit, 7. Záróének.

Ezerkétszáz pengő a Patronázs vasárnapi gyűjtésének eredménye

Az elmúlt vasárnapon tartotta a Patronázs egyesület gyermeknap gyűjtését a Debrecenben élő elhagyatott, anátlan, anyátlan gyermekek, valamint az önhibájukon kívül inségbe jutott nagy családok megsegítése céljából. A gyűjtés a mai viszonyokhoz mérten igen szép eredménynyel végződött, mert hozzáve öleges számmal a gyűjtés összege eléri az 1200 pengő. A gyűjtésnek az időjárás kedvezett, mert szép, verőfényes napsütés volt, azonban a Debrecenből indított filléres vonatok nagy közönséget vittek el, akiknek távolléte a korzó kénén is nagy meglátszott.

Miután az 1, 2 és 10 filléres pénzneknek olyan hatalmas tömege gyűlt össze, amelynek pontos össyszámolása napokat vesz igénybe, ezért az urnánkenti pontos elszámolást csak pár nap múlva közölhetjük.

Öregcserkészek munkakezdése

A Debrecenben működő nyolc öregcserkészesnap vasárnap délelőtti tartásra meg ebben a munkában első együttes összejövetelét a Cserkészbarkban. Az összejövetel célja az volt, hogy a debreceni öregcserkészek számára egész esztendőre megálapítsa a munkaprogramot, irányelveket adjon melyek szerint egyesek és csapatok önnevelő és nemzetnevelő igazi cserkészmunkát végezhetnek. Az összejövetel el is érte ezt a célt. Mindenki, aki ott, az őszi színelben pompázó cserkészbarkban a Márton Béla professzor megrázó erejű szavait hallgatta, a fajúkat és nemzetünket felemelő sok-sok belső és külső veszedelemtől, rejtő, hogy eljött a legutolsó óra, melyben mindenkinek erőt megfeszítésével csatornába kell állania a komoly munka frontján igazi és mély erkölcsi megújulás megvalósítására. Az e célra vezető eszközök kifejlesztése volt a dr. Márton Béla előadásának tartalma. Az öregcserkészeknek nemzetnevelő hivatására önművelés és a napi, szakmabeli kötelességek leheő legjobb teljesítése, továbbá a társadalmi, politikai és gazdasági viszonyok alapos megismerése által kell felkészünie. Társadalmi viszonylatban az egyes oszálvok ismeretén (falu-kérdés) kívül foglalkozni kell a társadalmi betegségek (egyké) kérdéseivel és ezzel összefüggő nemzetiségi kérdésekkel, továbbá a megszállott területek maivarság problémáival. Politikai téren az egyes pártok célkiűzésének objektív megismerésére van szükség a józan összehasonlítás és kritika érdekében, szintúgy gazdasági téren a fogalmak tisztázására, hogy a legfontosabb kérdésekben ne legyünk és ne legyünk a társadalom kiszolgáltatva érzelmi momentumok, ilyszavak irányításának.

A jelenlevőkhoz in ezért, de valóban minden magyar fiatalság emberhez szóló előadás után Ember Ernő tanár, kerületi előadó szöle a cserkésztörvények fontosságáról. Hangsúlyozta, hogy cserkészet cserkészküldet nélkül nincsen. A magyar öregcserkészet csak nevvelésítheti hivatását, ha minden problémát, melytől megoldandó, a cserkésztörvények mérlekeivel mér meg s minden cselekedetét, azokhoz szabja. Ezért nem szabad hiányoznia egyetlen összejövetel el programiából sem a törvényekkel való foglalkozásnak. A jámboree gazdag példatárul szolgál a törvények minél tökélesebb értelmezéséhez, ha a jámboreeről kell beszélünk, beszélünk arról, hogyan valósulnak meg a törvények a jámboreen.

Huszonhét református püspökről tartott előadást Uray Sándor a Kistemplomban

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A Piac utcai egyházzsász minden évben a téli évszakban két hetenként vallásos délutánt szokott tartani istentisztelet keretében a Kistemplomban. Az idei vallásos istentiszteletek sora vasárnap délután kezdődött meg. Ez alkalommal a közönség éneke és Kovács József h. lelkész imája után dr. Dancsházy Sándor lelkész fejtegette az ígét. Ezután dr. Uray Sándor a Kistemplom és a Piac utcai egyházzsász vezető lelkésze a Kistemplom nagy napjairól, különösen a püspökeiről emlékezett meg. Előszavában hálát adott Istennek, hogy most szólhat abban a templomban, mely már oly sok viszontagságot élt át. Legutóbb 1925 húsvétján onlandzó menyegzőnek veszélyessége miatt be kellett zárni s a város már a lebontandó templom helyén utcát akart nyitni, míg végre 1928 szeptemberében sikerült kinyitni ismét a templomot Isten dicsőségére. Negyvennégy püspöke volt a Kistemplombnak a XVI. század közepétől kezdve. Voltak klváló tudósok és hitvitázók közöttük. Különösen kiemelkedik közülük Méliusz Juhász Péter, ki Debrecen város karakterét adta meg, könyvtárra való könyvet írt s a sarköve ott van adéri-téren s a közönség kegyelettel szemléli, továbbá Magitaj Péter, aki Báthory Istvánt temette s még több püspök. Uray Sándor ez alkalommal a negyvennégy püspök közül csak huszonhétnek a következő vallásos délutánokon fogja. A vallásos istentisztelet Tömör Ödön szavata után a hívek énekével végződött.

Mathiász

féle téli

eltartásra alkalmas FAJSZÖLÖK olesón

előjegyezhető:

Kontsek Géza

K. R. T.-nál.

4 VIGSZINHÁZ

PREMIER MA

SZTAR FILMJE

NORMA SHEARER
LIONEL BARRYMORE
CLARK GABLE
LESLIE HOWARD
FŐSZEREPLÉSÉVEL

ELŐADÁSOK: 5-7-9 ÓRAKOR

24

ÉVES LEÁNY

Egy leány története,
aki két férfit szeret.

Megelőző: London, a tradíciók városa.
Híradó. — Flippy, az iskolakerülő.

Dr. Vásáry István polgármester üdvözlí Hubay Jenőt a vasárnapi hangversenyen

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Dr. Hubay Jenő, a magyar zene örök büszkesége tiszteletre október 15-én este rendezendő zeneünnep programja már teljesen össze van állítva. Dr. Hubay Jenő családjával együtt az eddigiek szerint vasárnap a déli gyorsral érkezék Debrecenbe. Az állomáson a zeneiskolai tanári kar élén dr. Baranyai János, valamint a Zenekedvelők Köre és a MÁV. Filharmónia küldöttsége fogadja.

Délután Hubay Jenő meglekint az újabb városi alkotásokat, majd este részvesz a

tiszteletre rendezett zeneünnepén. — A hangverseny megkezdése előtt dr. Vásáry István polgármester üdvözlí az ünnepet a város nevében, mint a város díszpolgárát 75-ik születésnapja alkalmából. — Azután kezdetét veszi a koncert, ahol Hubay Jenő legszebb darabjait mutatják be a MÁV. Filharmónia zenekar Ábrányi Emil, Zathureczky Ede, dr. Herz Ottó és Huszka Rózi operanékesek.

A hangverseny iránt, melyre a rendezőség az ország kulturális vezetőférfiit is meghívta, városszerte óriási az édeklődés.

Szeptemberben volt a legjobb az idén Hajdúvármegyében a szülélesi arányszám

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn reggel 9 órakor báró Vay László főispán elnöklésével rendes havi ülést tartott. Az ülésen dr. Görgey Márton vármegyei tiszti főorvos az alábbi jelentést terjesztette elő a vármegye közegészségügyének multi havi állapotairól:

— A vármegye népmozgalma jó s ebben az esztendőben a legjobb volt. Született 477 gyermek, (legjobb eredmény ebben az évben), akik közül halvaszületett 9. (1,9 százalék), meghalt 221 egyén és így a természetes szaporodás 247 lélek. (Szintén a legjobb évi eredmény.) Baleset folytán meghalt 2. öngyilkosság folytán 5 és idegen kéz okozta erőszakos halállal halt el 3 egyén, akiknél a törvényesűki boncolás

megtörtént.

Uralkodó kóralak volt egyfelől a légzőszervek, másfelől a kisdetek és esecsemők emésztő szerveinek hurutos megbetegedése. Bélhurut összesen 22 esetben, az összes halálozásoknak 10 százalékában volt a halál oka. A fertőző betegségek szórványosan fordultak elő. A hasi tifusz a beállott melegebb időjárással párhuzamosan megjelenési számban szaporodott.

A fertőző betegségek közül előfordult: Roncsoló toroklob 47 esetben, meghalt 4. Vörheny 18 esetben, Hastífusz 80 esetben, meghaltak öten. Szamár (hörk) hurut 20 esetben, Vérhas 14 esetben.

Az idült fertőző betegségek közül gümőkór 20 esetben, az összes halálozásoknak 9 százalékában volt a halál oka.

Kilakoltattak egy héttagu családot a DMKE barakból

Öt gyermekkel szabad ég alatt tölti harmadik éjszakáját egy szerencsétlen anya

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Megrendítő nyomor tragédiának lehetnek tanúi azok, akik tegnap a városi DMKE barak körül jártak. A barakból ugyanis öt gyermekével együtt kilakoltatták Forgács József cipészemestert, aki már évek óta súlyos tüdő- és gyomorbeteg, tehát nem tudott keresni felesége és öt gyermeke részére. A lakbérrel így már több mint egy év óta hátralekban voltak s így a kilakoltatás jogszerűségéhez szó sem fér, azonban méltányossági szempontból másként áll a helyzet.

A város ugyanis tíz pengőt utalt ki Forgács József részére, hogy ezért béreljen magának egy hónapra lakást. Forgács Józsefnek már napok óta járja a várost, azonban — elég szomorú, — amikor meg tudták, hogy öt gyermeke van, egyáltalán nem hajlandók részére lakást adni. Így azután a szerencsétlen öt gyermekével együtt már a harmadik éjszakát tölti

szabad ég alatt. Férje, mikor megtudta, hogy kilakoltatták őket, sírva elrohant hazulról és azóta nem tudák, hogy hol van. A gyermekek már betegek, meg vannak hűlve, a szerencsétlen anya is lázas. Meg kell említenünk azt is, hogy az egyik gyermek íj, vitéz Fokács Imre vitézi várományos, mert anyjának első házasságából született, amennyiben Forgács Józsefnek első férje vitéz Forgács Imre volt.

Ilyen körülmények között igazán méltányosnak tartanák, ha a város valami módon visszahelyezné a lakásba a Forgács családot. Tudjuk, azt is, hogy a barak egyik lakója bosszúját megrálgalmaz a az anyát, azonban most az összes lakók kérvényt írnak a polgármesternek és ebben igazolni fogják, hogy a vádak nem igazak.

Addig is, amíg a szerencsétlen család sorsa elintéztést nyer, kérjük jószívű olvasóinkat, hogy adományukat juttassák el a

A vidám és derős

Anny Ondrával a főszerepben

Előadások kezdete 5, 7, 9 órakor.

„Szoknyás regiment“

ma is az URÁNIÁBAN

Jegyelővétel d. e. 11-től 1-ig.

— **Étvágytalanságnál**, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renvhe emésztésnél, anvg. eserezevaroknál, csalánkiütésnél és hórvizsketésnél a természetesnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbehozza gyomrot és a belek működését, s megszüaditja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több utiróie megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó.

kiadóhivatalhoz, vagy adianak a Forgács család részére bármilyen egyszerű lakást. Forgácsné minden munkát haillandó elvégezni a lakás ellenében. Az adományokat a kiadóhivatal nyugtázní fogja.

A vármegyei titkár Vámospéresen

Dr. Csorba Antal, a NEP vármegyei szervező titkára esütörtökön Vámospéresen látogatta meg a Nemzeti Egység szervezetét. Délután néhány látogatást tett, este pedig választmányi gyűlést vezetett, hol mélyen átértézt gondolatokkal tele tüzdelt beszédben adott irányítást a további munkára. — Logikus politikai fejtegetéseit párosulva tárgyogó szónoki képességével újabb lendületet keltettek a helyi szervezet éharcosában. Az ifjúsági és női osztály alakulában lévő keretnek is megadta a meginduláshoz szükséges utbaigatásokat.

Fejbe rugta a ló — agrárkódást szenvedett

Súlyos szerencsétlenség történt hétfőn délután a Bellegelő 424. számú tanyán. Nagy Lajos 24 éves gazdálkodó és magán-tisztviselő délután hat óra tájban a tanya istállójában lovakat akart befogni. Az egyik ló közben úgy fejbe rugta Nagy Lajost, hogy fején tíz centiméteres hosszúságban felrepedt a bőr. A gazdálkodó elvesztette eszméletét. A mentők kiszállították a sebészeti klinikára, ahol megállapították, hogy a lórugás következtében agrárkódást szenvedett. Eszméletét még nem nyerte vissza s állapota igen súlyos.

Huszonkilenc új református segédlelkézt képesítettek Debrecenben

Az elmúlt héten zajlott le Debrecenben annak a huszonkilenc tehologusnak a képláni vizsgája, akik a Tisza István tudomány egyetemen és a lelkészképző intézetben az elmúlt tanév végén abszolutóriumot nyertek. A három napig tartó képláni vizsga ténves eredménnyel végződött. A 29 tehologus közül 9 jeles képesítést nyert, 11 jó és 9 egyszerű képesítést. Jeles eredménnyel képesítettek: Hadházy Lajos, Kovács Árpád, Molnár Elemér, Nagy Gábor, Pótor Sámuel, Rácz Jenő, Segesváry Lajos, Serí András, Szüle Miklós.

Jó képesítést nyertek: Ács Mihály, Balogh Juliska, Balta László, Csávás Sándor, Kállay Imre, Kelemen Ferenc, Manritz Gyula, Szabó Lajos, Szücs András, Tótk István, Vásárhelyi Zsarkó Lajos.

Képesítettek: Apay Kálmán, Balázs Ernő Csaba, Bárdi Ferenc, Bodnár Péter, Jakab István, Köblös Mihály, Rápolthy József, Szakács József és Váczy Pál.
Dr. Baltazár Dezső püspök lelkes intelmek között bocsátotta ki az új segédlelkészeket, akiknek nevében Serí András mondott köszönetet a püspököknek és a bírótságnak, amelynek tagjai dr. Baltazár püspök elnöklése mellett dr. Kállay Kálmán, dr. Varga Zsigmond, dr. Erdős Károly, Csánky Beniamin professzorok, F. Varga Lajos debreceni egyházmegyei, Harsányi Pál békésbányai, Porzolt István felsőszabolcsi esperesek, Uray Sándor és Kolozsváry Kiss László egyházkerületi tanácsbírák voltak.

Rendkívül szomorú az a körülmény, hogy a 29 új segédlelkész közül alig néhány tudott elhelyezkedni. Így Sery András kollégiumi senior lett, Pótor Sámuel Mezőtúr, Csávás Sándor törökszentmiklósi, Mauritz Gyula karagci, Szüle Miklós nyiregyházi, Váczy Pál békési, Szakács József márkí segédlelkészek lettek, míg Nagy Gábor hallói stipendiumot nyert. — Szombaton este volt a theologusok ismerkedő estje a kollégiumban, amelyen mint bucsuzó vendégek jelen voltak az új segédlelkészek is.

O
olc
B

A
binyi T
gos ak
hogy a
álta el
ségleté
kívül f
megval
tett a
ruhász
közül a
tere en
tő áron
másodi
126 cm
lomban
míg fog
harmad
ing-any

H

De

Jó b
mondás
Debrec
hogy v
kajba,
legviró
a közö
ték a p
gőrt a
jegyet,
lett ind
kapesol
Vasár
debrec
gyorsok
kofferek
zsiás k
lakoztú
kulacs,
meg a
üléseket
get baj
netegyí
semmi

Har

Tokaj
éklora
pest, Sz
negyed
vona'ok
ket, Ké
lieket, F
lidon.
luxus-ar
Déli 11
össze T
ott vol
miniszt
állás
ségek
rettenet

A hat
állt, egy
szőlősz
rai, tely
amely T
napsugár
édes sz
dés pala
rok, írm
kes kiáll
végie le

B.

minden
vasárna
8-12-ig
beiratko
Privát
úton 11

A kereskedelmi miniszter országos akciót indít a magyar nép olcsó ruhával való ellátása érdekében

Báró Vay László főispán a szociális ügy lebonyolítására értekezletet hív össze

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A kereskedelmiügyi kormány dr. Fabinyi Tihamér miniszter vezetésével országos akciót kezdeményezett az irányban, hogy a magyar nép még a téli idők beállta előtt olcsón szerezhesse be ruháztszükségletét. Ezt a szociális szempontból rendkívül fontos kérdést oly módon igyekszik megvalósítani, hogy megállapodást létesített a textilgyárosokkal, akik háromféle ruhászövet-típust hoznak forgalomba. Ezek közül a 140 cm. széles bekecs-szövet métere engros 4 pengő 39 fillérbe, fogyasztói áron pedig 1 pengő 83 fillérbe kerül. A második típus a Strux-nadrágszövet, amely 126 cm. széles és nagykereskedelmi forgalomban 1 pengő 90 fillér lesz méterenként, míg fogyasztói áron 2 pengő 9 fillér. A harmadik csoportba tartoznak a különféle ing-anyagok 48, 62 és 68 filléres áron.
Az akció lebonyolítását aként tervezik, hogy a szakkereskedőket felszólítják a nemzeti felkarolására s ezáltal elérhető lesz, hogy a szegénysorsú közönség 35

százalékos megtakarítással szerezhesse be ruháztszükségletét. Ebbe az akcióba a Hangya is nagy erővel fog bekapcsolódni.
Mint értesülünk, báró Vay László főispán a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a mezőgazdasági Kamara bevonásával rövidesen értekezletet hív egybe s ez alkalommal beszélnek meg, hogy a szabó mesterek milyen kedvező feltételek mellett vállalkoznak el a ruhák elkészítését. Az egyes szövet-típusok mintái bárkit meggyőzhetnek arról, hogy a ruhák szépek, izékesek és rendkívül tartósak lesznek. A szövetek gyártása a kereskedelmiügyi minisztérium állandó ellenőrzése mellett történik és az esetleges visszaélések elkerülése végett minden szövetbe beleszővik az árszösszeg számát is. Egyébként minden remény megvan arra vonatkozólag, hogy a szabók is bekapcsolódnak a nagyjelentőségű akcióba s ezáltal rövid időn belül egy égetően sürgős szociális probléma fog gyökeres megoldást nyerni.

Háromezer debreceni borkedvelő telvonulása Tokajba

Demijonos osztágok a tilléresen — Jól sikerült a szüreti hét, csak éppen a szüret maradt el

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Jó borkedvelő nem kell céger! Ez a közmondás száz százalékos beigazolódott Debrecenben. Amikor Debrecen megtudta, hogy vasárnap filléresgyors megy Tokajba, valóságga megrohanta a menetjegyirodát Szombaton már az utcán állott a közönség az itroda előtt, majd összeröptek a pénztárt, zúgforgalomban öt pengőért adták élelem emberek a két pengős jegyet. Végül egy helyett két vonatot kellett indítani, sőt a szegedi filléreshez is kapcsoláltak néhány debreceni vagonot.
Vasárnap reggel háromezer italkedvelő debreceni indult el Tokajba. A filléres gyors jellegzetes rekvizitumai a Vulkán-kofferek, fényképező masinák és elemőzsiás kosarak mellé az alkalommal esat-lakozott a demijon, a szalmásívég és a kulacs. Egész demijonos osztágok szállták meg a kupékat, melyekben még a kalauz-üléseket is eladták. A roppant utastömeget baj nélkül, ügyesen helyezte el a menetjegyiroda s Tokajig nem is történt semmi baj.

Harmincezer idegen Tokajban

Tokaj azonban nem alkalmas még ékkora utas tömeg befogadására. Budapest, Szeged, Debrecen, Miskolc, Ózd felől negyed óránként zúdították a weekend-vonatok Tokaj városára a filléres idegeneket. Kétezer szekér hozta a környékbelieket, hatszáz autó robogott át a nagy hídon. Külföldi rendszámokkal ellátott luxusautók sorakoztak a tokaji utcákon. Dél 11 óra 30.000 idegen zúfolódott össze Tokajban. A kormány képviselőjében ott volt Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter, képviselők, főispánok, magas állású közéleti férfiak, társadalmi előkelőségek tolongtak a kiállítási téren felvert rettenetes porban.

Rekord borkóstoló a Rákóczi pincében

A hatalmas térségen, amelyen tribün is állt, egymás mellett sorakoztak a tokaji szőlőgazdák, birtokosok, szövetkezetek sátrai, telve azzal a csodálatos nektárral, amely Tokaj-Hegyalján terem. Aranyos nap sugarában csillogó öreg aszúk, tüzes édes szomorodniak pókhálós félszűzeszenn-dős palackok, ízes, könnyű peccsenye borkok, őrmsők fantasztikusán szép és érdekes kiállítása volt ez, amelyet — azonban végig lehetett nézni fél óra alatt — Kös-

tolni, izlelni, élvezni lehetne talán örökké. ha elegendő pénz volna a filléres idegen zsebében. Egy pohár aszút általánosságban 40 fillérről mértek a Rákóczi-pincében, amelyben mozogni sem lehetett a látogatóktól. Ember-ember hátán bámulta a csodálatosan szép, öreg pincét, benne a 28.000 literes ordót és egymást könyökölve kóstolt, poharazott, demijont, üveget, szalmást töltetett.

A rengeteg idegen ebédelési rohama az étkezdék ellen

Délben fél 12 órakor a bemutató téren Fabinyi miniszter ünnepélyesen megnyitotta a kiállítást, utána pedig megindult az ebédelők rohama a vendéglők, kifőzések, lacikonyhák ellen. Az összes étkezőhelyiségek megzsúfolva voltak, Debrecenből vonultak fel tartalék csapatok, mint például Magyar Ferenc okleveles gazda halászsaradja, amelyben kitűnő naprakást lehetett kapni, asztalok voltak az utcákon, a vendéglők udvarán, azonban Tokaj nem győzte elűzni a vendégszereget. Az étkező helyiségekben nem lehetett egyetlen ülőhelyet kapni, némely eszárdában turnusokban várták és bizáltak egymást a vendégek.
— Egye meg már azt a levest kérem! Ne itt érje a kéneslanjait!

Tizezrek mámoros szórakozása a tokaji nektártól

Délután a debreceniek megrohmozták az öreg Kopasz hegyet. A legtöbben azt hitték, hogy nagyon alacsony, a végen szuszogva és kimelegedve vándorogtak felfelé. A gyönyörű kilátás azonban sok mindenért kárpótolta a turistákat. Kettőkor a szüreti hét felvonulása esábitott nagy néző közönséget. Különösen a lovas bandérium volt szép és dalfás. Délután négykor szabadtéri előadás következett, melynek műsorából kimagaslott a debreceni reprezentáns férfi- és hölgytornászcsapat mutatványa, valamint a tokajiak remek, ősielen magyaos bognártánca. Este a tűzijáték nyújtott új látványosságot, de még ennél is érdekesebb volt a közönség, amelynek nagyrésze ekkorra megtelt a tokaji nektár hangulatával. Az emberek elfelejtették hogy mindenütt minden drága és hatvan fillérről adnak egy három esonból álló boriupörköltet, nem utott eszükbe, hogy a Budapestről hozott állástalan pincérek személnek és követe-lődzve kérik a borravalót. Nem vették észre, hogy egyes kémérésekben drága áron a legsavanyubb lörét árulták mint tokaji bort. Mindenki danolt, vagy dülöngözött, a sátrak ponyvái alól hangos felkőszöntők hallatszóttak ki, a szolidabb elem pedig demijonokat és szőlőskosarokat cipelték nagy buzgalommal. Az utcán a csendőrök támogattak néhány lerokadt embert, vagy a rendezőség szedte össze a filléres idegeneket, akik egy-egy utca

sarkon elhulltak. Este a villany elaludt, az állomáson, ami annál is nagyobb riadalmat keltett, mert megalonon külön bejelentették, hogy óvakodjunk a zsebtolvajoktól, amennyiben Pestről egész zsebtolvaj különítmény érkezett a filléresekkel.
Mindentől eltekintve a tokaji hét nagyszerűen sikerült. Tele voltak a demijonok és a szívek, csak az állomáson jutott észbe valakinek megkérdezni egyik rendezőtől:
— Ugyan kérem, — mondja már, — hol volt hát a szüret.
A válasz rendkívül jellegzetes volt.
— Szüret? Schol se kérem. Szüretelni majd csak ezután fogunk.
Ezek után többen sietve elhatározták, hogy jövő vasárnap elmennek Egerbe, mert legközelebb oda megy filléres. Sőt! Egerben állítólag szüretelni is fognak. Tokajban majd csak november elején. (Mars)

— Október 21-én lesz a Bethlen Gábor Szövetség debreceni ünnepélye. Az Országos Bethlen Gábor Szövetség október 21-én kultúrnapot rendez az Arany Bika dísztermében, ahol Pesthy Pál ny. miniszter, országos elnök is megjelenik. Az ünnepség a felekezeti közi békét hivatott szolgálni.

Debrecenből is sokan vesznek részt a rodostói nemzetí zarándoklaton

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A hazafias magyar családok nagy lelkesedéssel készül arra a nemzetí zarándoklatra, amelynek központjában az október 21-én rendezendő rodostói magyar ünnepély s ezzel kapcsolatban az utjonnan alapított Rákóczi-sz. köz. felavatása áll. Kemál pasa Terokországa, amely most vitéz Gombos Gyula miniszterelnök ankarai legotatásakor még jobban kimelyíti a török-magyar barátság érzését, a közelműltben államköltségén renováltatta azt a rodostói házat, amelyben II. Rákóczi Ferenc fejedelem és udvara a szamuzetés napjaiban, 1720-ban mekódóhoz llo hajlék kapott, Rákóczinak és társainak a hamvai kétszáz évig pihentek törő földön, amíg a magyar nemzet földalafától kisérve haza nem hozták az azokat, mint nemzetí történelmünknek szent és minden magyar embertől tisztelt ereklyéi. A rodostói szék ház azonban idők folyamán teljesen tönkrement és Kemál pasa most újjalakiotta azt a magyarok iránti tiszteletből. Hő telt, hogy az október 21-i rodostói ünnepségen, amelyen az Ankarából hazajövő miniszterelnök is megjelenik, minél nagyobb számban vegyenek részt a magyarok.
A török-magyar kereskedelmi kamara 250 jelentkező csoport külön zarándokvonatot indít a rodostói ünnepségre. A költség

Értesitem

a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a budapesti

„Elekra“ csillár és lémárugyár

Debrecenben üzletben gyári le-rakatot létesített s így még e héten megnyíló üzletben a rádió készü-lékek és villamosságai cikkeknek kívül olyan modern és stílus csillár-raktárral állhatok a a. é. közönség rendelkezésére, mely elsörangú minőségénél fogva, valamint versenyképes piaci árait tekintve, utólérhetetlen.

Kiváló tisztelettel:
Goldstein Ferenc
ELEKTROMOSSÁG
Csillár Rádió szaküzlet tulajdosa
FERENC JÓZSEF-UT 83.

B. Vattay Margit táncintézetében
minden esütörtök délután 5-8-ig, vasárnap délelőtt 11-1-ig és este 8-12-ig osztánc. Egye emi kolonokba beiratkozás egész nap eszkozóhelő Privát órák bármely időben. Kossuth utca 11. I. em. udvári keresztútól.

Fillérekért elegánsan öltözni ... csak a „Béke“ Aruházból ...
finom női- és férfi-szövetek, selymek, mosóárúk
Szent Anna 2.

A királyi ügyészség indítványára letartóztatották Bagdi Antalt, a bonyolult pereiről hirhedt hölgyfodrászt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Szombaton délben a debreceni királyi ügyészség részéről dr. Bényey Zoltán ügyész indítványt tett a törvényszéknek arra nézve, hogy

rendelje el Bagdi Antalnak, a bonyolult és sorozatos pereiről hirhedt debreceni hölgyfodrásznak azonnali letartóztatását.

Az indítványt az ügyészség megindokolta azzal, hogy Bagdi ellet több, mint tiz rendbeli büncselekmény miatt folyik a bünvádí eljárás s ezek között a hamis tanúzásra való rábírás lét izben szerepel. Van azonkívül kihágás, hatóság előtti rágalmozás és más büncselekmények. A törvényszék dr. Jeney-tarácsa szombaton délben az ügyészség indítványát elfogadta és

elrendelte Bagdi Antal azonnali letartóztatását a nyomozás érdekében.

Erről a határozatról rögtön értesítették a debreceni rendőrséget, ahol a detektívek megkezdték felkutatni Bagdi Antal tartózkodási helyét. A szombati nap folyamán azonban nem sikerült Bagdit feltalálni s az éjszakai nyomozás is eredménytelen maradt. Vasárnap délben azután Kelemen Andor detektív csoportvezető megtalálta Bagdi Antalt a lakásán és foganatosította a letartóztatási parancsot. Bagdi Antal a vasárnapot a rendőrség fogdájában töltötte, onnan pedig

oda-vissza II. osztályon 328. III. osztályon 265 pengő. Ebben az összegben bennefoglalják a tiznapos zarándokot minden kötsége. Utirány: Szófián keresztül Ispaniába. Étkezés menetközben az étkező-kocsikban. A program szerint lesz főnapos autó-körsepa Stambulban egésznapos kirándulás a Herceg szigetekre és a Boszporuszra, egynapos ut a scurfi temetőbe s a bugdadi vasut kiinduló pontjához, továbbá a rodostói ünnepségen való részvétel. A költségekre bele van kalkulálva étkelés, auto- és hajójegyek, szálloda, valamint a táálhaszáljtás költségei is.

Mint értesülünk, a különözö törvény-hatóságok tenüetéről igen sok onkéntes jelentkező fog a ársasutázásán résztvenni és Debrecen, ugyszintén Hajduvármegye közönsége körében is rendkívül nagy az érdeklődés. Az utazáshoz utlevél kell váltani, s minthogy a török natóság a határon való kilépésnél mindenkiöl két fényképet kér, így ki-ki még ezeket is köteles a török-magyar kamaraéhoz beküldeni. A vízumot a kamara szerzi meg s ez fejéknél 6 pengőbe kerül. A Budapestre való utazásra 50 százalékos menetjegy-kedvezmény engedélyeztet a kormány. Bővebb felvilágosítás, a Török-Magyar Kereskedelmi Kamara nyújt Budapest, grof Vízgyázó Ferenc-utca 8. szám alatt.

hétfőn reggel átszállították a debreceni ügyészség fogházába.

A törvényszék által már korábban egyesített Bagdi-perekben, a főtárgyalás valószínűleg ebben a hónapban meg lesz tartva.

A Kossuth-utcai templom mellett, a Nap-utca 2. számú saroktelken épülő

Öröklakásos társasházban

2 és 3 szobás, hallos, minden kényelemmel ellátott lakások azonnali telekközvetítési tulajdonjoggal 15 évi törlesztés mellett lefizetésre igen olcsón jegyezhetők: báró Györfly Miklósné (Nap-utca 4.), dr. Ratkóczy Jánosnál (Piac-utca 8.), Csanak József építésmérnök-nél (Vilmos császár-körút 48.).

Hajdúvármegye kisgyűlése

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Hajdúvármegye kisgyűlése hétfőn délelőtt fél 11 órai kezdettel tartotta havi ülését báró Vay László főispán elnöklésével. A tárgysorozaton husz pont szerepelt, amelyek egytől-egypig az egyes megyevárosok és községek kisebb jelentőségű háztartási és adminisztratív ügyeire vonatkoztak. A kisgyűlés, amelyen az egyes tárgypontokhoz dr. Benkő Géza várfegyési főügyész, dr. Uzonyi György országgyűlési képviselő, Ujvárossy Lajos és dr. Csorba Antal kisgyűlési tagok szoltak hozzá, délelőtt 11 órakor ért véget.

Mindennapi regölés

Haj, regő-rejtem...
Napos időm ejtem:
Decemberig menetelve,
Esik eső szemetelve,
Fák levele pottyán,
Cipő talpa szóttyan,
Kis szegei viczorognak,
Házereszek kicsorognak...
Pincsi-kalap lötyyed,
Karimája plöttyed,
Puha kalap keménykedik:
Nincsen, aki reménykedik.
Hull az eső széjje,
Hamar jön az éjjel,
Mellény, öltök: hátha fázom...
Kezdődik a náthalázom
S hajtom egyre keserűmet:
Hol hagyjam az esernyőmet?...

(LISZTIUS)

A szeptemberi időjárás hátrányos volt a mezőgazdaságra

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának hétfői ülésén Surgóth Jerő gazdasági főtanácsos, gazdasági főfelügyelő az alábbi jelentést terjesztette be a vármegye mezőgazdasági állapotáról:

A gabonaneműek eséplése szeptember folyamán befejeződött. A szeptemberi időjárás, különösen annak első fele, nemcsak a mezőgazdasági munkálatokra volt hátrányos, miután a szárazság következtében az őszi talajmunkák csak megkésve voltak megkezdhetők és végezhetők, de a tengeri fejlődésére, valamint annak egyenletes beérésére is. Míg a múlt hónapban különösen a fekete földeken, igen jó terméshozásra van kilátás, a kedvezőtlen időjárás folytán ez igen megromlott. A tengeri búzát vetnék, a tengeri késői beérése következtében igen sok helyen kénytelenek a búzát a tarlóba vetni. Tengeriből ezidőszerint a korai vetéseknél közepes, a késői vetésű tengerikérel pedig közepesen gyengébb termés várható.

A burgonya korai fajtáinak a szedése befejezett nyert. Jó terméshozamot adott. A cukor- és takarmányrépa jó fejlődését a szárazság némileg visszavetette, azonban a gumók egészségesek. A dohány szarítása folyamatban van, a levelek igen sok helyen kicsinyek maradtak. A mesterséges takarmányok közül a lóhere harmadik, a lucerna negyedik kaszállása közepes termést adott. A szőlők érése lassú és egyenetlen, a bogyók aprók, általában pénye és közepes terrés várható. A bura termelés egységesítése céljából indított akció keretében a f. kir. gazdasági felügyelőség ezidőszerint 1542 mázsa nemesített buzavetőmagot osztott ki csere után.

A temetőben rendezett be magának raktárt az almatolvaj

Három mázsa alma a sirkő alatt - Elfogták a tolvajt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni rendőrség a legutóbb tartott razziaán jó fogást csinált. A detektívek, mikor a Várad utcai temetőt járták végig, egyik fa alatt egy napszámos külsejű embert találtak, aki mellett egy csomó alma hevert. Igazolásra szólították fel, azonban nem tudta magát kellőképpen igazolni, mire a detektívek sürgős kutatást rendeztek a környéken.

Pár lépésnyire egy kis vermet találtak, amely tele volt a legfinomabb fajalmakkal.

Körülbelül három mázsa almát találtak a veremben, amelyet egy sirkővel zárt el az avatatlan szemek elől a tolvaj.

A közelben talált ember Tóth József bevalotta, hogy az almaraktár az övé és az almákat lopta, míg pedig a Wollí-féle szőlőtelepről. Tóth Józsefet már régen körorozta a rendőrség és különben is többször volt már büntetve lopás miatt. Összesen öt esztendőit ült fogházban. A rendőrség az almatolvajt átadta a kir. ügyészségnek.

A dán tornászok Debrecenben

Niels Bukh, az olimpiai dán testnevelési főiskola igazgatója a tes nevével nemzetközileg elismert legjobb vezetője 28 tagból álló hölgy- és férficsapatával október 13-án, pénteken délután 1 órakor érkeztek Nyiregyházaól au óbuszon Debrecenbe, hogy délután 5 órai kezdettel a városi színházban Debrecen közönségének is bemutatassák világvizonylatban is esőrangú tudásukat.

Niels Bukh a megalapítója a nemzetközileg is elismert "mezős gimnasztikának". Tevékenységével világhíru nevet vívott ki magának. Legutolsó alkalommal amatőrcsapatával világkörúli uton volt és bemutatást tartott Németországban, Lengyelországban, Szibériában, Kínában, Mandzsuriában, Koreában, Japánban, Kanadában, Angliában és Északamerikában.

Debrecen közönségének elsősorban művelésben lesz része, látva a pompás felépítésű tornászholévek és férfiak utóérhetetlen precízitásu gyakorlatait.

Az előadás műsora a következő: 1. Himnusz. Játssza a zenekar. 2. Felvonulás zászlóval és énekkel. Vezető Niels Bukh 3. Udvozlo beszédet mond Milleker Rezső

egyetemi tanár, a DEAC elnöke. 4. Hölgyek alapvető gimnasztikája. Vezető Niels Bukh. 5. Férfiak látványos és sportgimnasztikája énekes gyakorlatokkal. Vezető: Kristián Krokshede. 6. Hölgyek látványos és sportgimnasztikája énekes gyakorlatokkal. Vezető: Niels Bukh. 7. Férfiak látványos és sportgimnasztikája. Vezető: Krokshede. 8. Ugrás és ügyességi gyakorlatok férfiakkal. Vezető: Krokshede. 9. Dán nemzeti táncok és énekek népi nemzeti viselethez. mindkét esetben közreműködésével. Vezető: Krokshede. 10. Kivonulás zászlóval és énekkel. Vezető: Kristián Krokshede. 11. Hisszekegy. Játssza a zenekar.

A dán vendégek érkezésükkor a Bikaszálló előcsarnokában a város részéről Zöld József polgármesterhélyettes, a DEAC részéről dr. Milleker Rezső egyetemi tanár üdvözli.

Az érkezés ideje pénteken délután 1-2 óra közé várható.

Jegyek hétfőtől Springer József könyvkereskedésében (Piac-utca 38.), az előadás napján pedig a színházi pénztárnál váltathatók Helvárok 20 fillértől 2 pengőig.

Megkezdte a debreceni törvényszék a gáborjáni cigány-gyilkosság ügyének főtárgyalását

A gyilkossággal vádolt vadházastárs és a felbujtó anya azzal védekeznek, hogy öngyilkosság történt - A törvényszék bizonyítás kiegészítése céljából elnapolta a tárgyalást

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Részletesen beszámolt annak idején a Debreceni Ujság-Hajdúföld arról a halálosvégű vérengzésről, amely még június huszadikán történt Gáborján községben, ahol egy Balog Albert nevű esztári szármakás cigányt vadházastársa, Gyöngyösi Emma állítólag az arya, Gyöngyösi Róza felbujtására meggyilkolta egy hatalmas konyhakéssel. A gyilkosság után a csendőrök hamarosan elfogták Gyöngyösi Emmát s nemsokára az anyja is a debreceni ügyészség fogházába került. A királyi ügyészség gyilkosság, illetőleg gyilkosságra való felbujtás büntette címér adott ki ellenük vádiratot s az ügyet hétfőn délelőtt tárgyalta a debreceni törvényszéken a dr. Jeney Sándor elnöklete alatt működő büntető tanács.

Az ügyészség vádirata

A főtárgyalásor dr. Jeney elnök ismertette a vádiratot. A vád szerint a tényállás a következő: 1933. június 20-án Balog Albert és vadházastársa, Gyöngyösi Emma elmentek Esztárból Gáborjánba, hogy ott Gyöngyösi Emma kiváltsa a koldulási engedélyt. Közben az asszony ott hagyta Balogot, állítólag anyjának, Boros Andrásné, Gyöngyösi Rózának a felbujtására, aki már hosszabb idő óta biztatgatta a leányt, hogy szabaduljon meg a férjétől s ha másképer nem lehet, tegye el láb alól, ölle meg. A gyilkosság napján Gyöngyösi Emma hajlatdó lett volna visszamenni Balog Alberthez azonban az arya nem engedte vissza. Ekkor Borosné lakására ment maga Balog Albert s amikor ezt meglátta Borosné, a már elől kikészített

konyhakést a lánya kezébe nyomta, mondván, hogy itt a kedvező alkalom, senki sem látja, szurja keresztül a Balog szívére.

Hogy történt a gyilkosság?

Gyöngyösi Emmának nem kellett sok biztatás, a következő pillanatban markolatig döfte a hatalmas kést Balog Albert hasába. Balog azonban nem esett össze azonnal, hanem tett még néhány lépést kifelé, majd az uton összeesett és nyomban meghalt. Órák múlva találták meg a halott Balogot a járkálók s amikor a gyilkosságra híre ment a faluban, Borosné és Gyöngyösi Emma nagy siránkozások között mozdítottak el, hogy Balog Albert megölje magát. Azonban a halálessettel kapcsolatban olyan súlyos gyanúok merültek fel Borosné és Gyöngyösi Emma ellen, hogy a csendőrség letartóztatta a két cigányasszonyt s a vizsgálóbíró is elrendelte ellenük az előzetes letartóztatást.

Borosné és leánya a csendőrséger teljes beismerő vallomást tettek, amit azonban a vizsgálóbírószágon azzal módosítottak, hogy csak azért ismerték be a gyilkosságot, mert a csendőrök őket bántalmazták. Minthogy azonban erre nem volt semmi bizonyítékuk, ez a védekezésük teljesen alaptalannak bizonyult.

A vádlottak szerint öngyilkosság történt

A tegnapi főtárgyaláson a fogházból elővezetett két vádlott teljes tagadásban volt. Mind a ketten azt adták elő, hogy Balogh Albert nagyon rossz természetű, —

durva és goromba ember volt. Gyöngyösi Emma ezért ott is akarta hagyni, de mégsem tette meg. Együtt mentek el június végén Esztárból Gáborjánba, hogy ott az asszony kiváltsa a koldulási engedélyt, amire szeriatik szintén Balog kényszerítette, aki soha semmit sem dolgozott, hanem állardóan csak ivott. Gáborjánban azután ismét heves összeszólalkozás támadt Balog és vadházastársa között, mire Gyöngyösi Emma kijelentette, hogy többet nem lakik vele együtt. Balogh viszont kérletle, hogy térjenek haza együtt Esztárbá. Amikor Gyöngyösi Emma erre nem volt hajlandó, Balog előrántotta a zubbonyából a hatalmas kést és azt két kézzel fogva, beleszurta a hasába és azonnal kiszervedett.

Elnapolják a tárgyalást

A tárgyaláson kihallgatott a törvényszék több tanut, akiknek a vallomása azonban annyira ellentétes és ingadozó volt, hogy azowra féltéte építeni nem lehetett. Egyesek állították, hogy látták, amikor Balog az öngyilkosságot elkövette, mások viszont épen ellenkezőer, sulyosan terhelő vallomásokot tettek a két vádlott cigányasszony ellen. Végül is dr. Jeney Sándor tanácselnök elnapolta a főtárgyalást két újabb tanu és a törvényszéki orvos meghallgatása céljából. A tárgyalás végén Gyöngyösi Emma és Gyöngyösi Róza megkönyveket írva zokogva borultak a tárgyalásor megjelent esztári cigányasszonyok nyakába. Visszakísérték őket a fogházba s az újabb tárgyalást valószínűleg csak a jövő hónapban fogják megtartani.

Elfogták egy tolvaj cselédeányt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Kollár József ny. műszaki segédtszjt feljelentést tett a rendőrségen, hogy Millekeresi ut 27. szám alatti lakásáról ellop-ták a nyugdíját. Kollár még szeptember 29-én megkapta a nyugdíját, amely kétszáz pengőt tett ki és ezt az összeget elzárta egy vaskazettába, melyet a szekrénybe tett. Október 3-án szüksége lett volna a pénzre, kinyitotta a kazettát, de abból a kétszáz pengő eltűnt.

A rendőrség rövid nyomozás után megállapította, hogy a lopást Czibere Margit 19 éves hajduhadházi cselédeány követte el, aki Kolláréknál szolgált, de október 1-én kilépett. A leányt azonnal őrizetbe vették, aki beismerte a lopást. A pénz egyik ismerősének adta oda, aki azonban nem tudta, hogy ez az összeg lopásból származik. A kétszáz pengő így hiánytalanul előkerült. Czibere Margitot pedig bezárolították az ügyészségi fogházba.

Felhívás a közönséghez a vakok érdekében

A Vakokat Gyámolóó Magyarországi Egyesületek országos elnöksége felhívást intéz a közönséghez, hogy a most megindított országos gyűlést, ugy mint a múltban is, szeretettel karolja fel, mert a mai nehéz gazdasági viszonyok között amikor már több vak gyámolóó családkilakoltatására is sor került, fokozottabban szükség van az áldozatkész magyarközönség megértő jószívére.

A most megindult gyűlés alkalmából kiküldtek Debrecenbe két tiszviselőnőt s az elnökség úgy a hatóságokat, mint a közönséget arra kéri, hogy öke szeretettel felkarolják és lehetőséghez képes támogatásban részesítsék kegyeskedjenek.

A Vakokat Gyámolóó Országos Egyesület a leromlott gazdasági viszonyok miatt oly válságos helyzetbe jutott, hogy szeretéséfen vak ápolójai a mindennapi kenyérel is alig képes ellátni.

A vakokat gyámolóó egyesületek elnöksége arra kér mindenkit, hogy az ezen legszerencsésebbjeit, az örök szívtéségben élő vakokat nemes adományokkal megsegíteni sziveskedjenek. A nagylelkű humánus cselekedet önmagáért hordja a jutalmát, mert amin az mondja: „Aki letörli a szerencsésleány könnyeit, létrát támasz a mennyország kapujához.”

Alban a reményben végződik a nyilvános közai, hogy a közönség megértésével fog találkozni, vagyunk hálás szönet el és hazafias tisztelettel: a Vakokat Gyámolóó Magyarországi Egyesület országos elnöksége.

D. Népszövetségi Hitelszövetkezet tüzelőanyag raktárából tessék venni tüzifát és szenet
Mert legolcsóbban a legjobbba veheti Minőség, mennyiség zarántálva.
Maróth Gy. u. 24. Tel.: 31-32. A HÍRES ÓZDI SZÉN MEGÉRKEZETT!

Hírek

1933 október 10. (Kedd.)
Prot. Gedeon. Kath. B. Ferenc.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

- „Kigyó”, Mihalovits Jenő, Piac-u. 33. —
- „Muraközy”, Preiser Ernő, Piac-utca 72. —
- „Sas”, Mandel József, Hatvan-u. 70. —
- „Csillag”, Beke Barna, Árpád-tér 1. —
- „Nádor”, dr. Sztankay Aba, Szt. Anna-u. 54. —
- „Szt. Háromság”, Bernáth Miklós, Homokkert. —
- „Hungária”, Sz. Szabó Jenő.

Rendőrségi telefonszám 20—45.
Mentők telefonszáma 0—4.

A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti október 9-én:

Az európai időjárás általánosan borultabb és esősebbé változott. Anglia nyugati partjához egy igen mély ciklon érkezett. Nagy esőzések vannak az Alpok mentén és a balti állományok területén. Egész Skandinávia és Finnország területén erős fagyok vannak. Az észak-skandináv síkság egy-egy exponált pontján ma reggelre —20 fokig süllyedt a hőmérséklet. Hazánkban ma este általában lett a borulás és kisebb esők mindenteljes esték. Debrecenben 6 óráig 2 mm. A hőmérséklet az erős déli szelek hatására alig emelkedett, legmagasabb értéke ma Debrecenben 21, az esti hőmérséklet pedig 16 fok volt.

Prognózis: Délies szelek mellett borult, esős, enyhe idő várható.

Frontharcosok figyelmébe. Az októberi hajrási összejövetel október 10-én, kedden este 8 (nyolc) órakor tartják meg az orlon helyiségében, melyre minden frontharcos bajtársat szeretőtel meghívunk. Ez alkalommal dr. Nagy István alelnök ismertetni fogja az V. Országos Frontharcos Alakozó Budapesti Felfolyását. Vasárnap előjegyezhető az irodában. Egyéb-entül halhatatlanul lesz csak felszolgálva. Minden nagyobb számban való megjelenséskor az elnökség.

Mindenki kedvezményesen áron vásárolhat tüzelőanyagot a Köztisztviselők árúdjában. Figyelje kirakati árait!

**Az Árpádtéri egyházzszi lélekemelő ünnepély rendezet október 6-án a Karstj-u. 12. szám alatti gyülekezeti terebben, amely zsúfolásig megtelt erre a kegyeletes alkalomra. Emlékbeszédet Biky Gábor Dóci imrezeri vallásos tanító, míg Egy-ppen a szabadságharc után címmel Magyar Bertalan h. lelkes olvasó ter. Az ünnepélyen énekelt a leánykör ének-kara Kovács Kálmán tanító, egyházzszi tanácsos vezetésével. Alkalmi költeményeket szaval-
tak Domokos Irma, Révész Ica, Kozák Esz-
ter leánykörtagok. A szép ünnepély a Himmusz éneklésével ért véget. — Az Árpádtéri egyházzszi bibliaköre minden szer-
dán délután 6 órai kezdéssel tartja a Kassa-u. 12. szám alatti gyülekezeti te-
rebben. — A Nőgyűlés a Leánykör szerda-
délután 4 órai kezdéssel tartja összejöve-
telét a gyülekezeti terebben.**

**Féltérés gyors Egerbe Hortobágyon ke-
resztli október 15-én.** Debrecenből indul 5
óra 27-kor, Egerbe érkezik 10 óra 24-kor.
Egerből indul 20 óra 45-kor, Debrecenbe
érkezik 1 óra 34-kor. Menettér i jegy ára
290 P. Jegyek a Menettér-irodában.

Vasbutorok, mosdók, vaságyak o'csón kaphatók BÉSZLER ÉS DAVID vaskereskedésében, PIAC-UTCA 7. SZÁM.

Nagy gondtól szabadul meg mindenki, aki „ZEPHIR” fatüzelésű kályhát vásárol. Mert egyesíti a cserépkályha, folytonzó kályha és a légfűtés előnyeit. Köztudomású, hogy a „ZEPHIR” tükölcse, gazdasá-
gos és a legújabb kályha. ÁRLAPOT
INGYEN és bérmentve küld: **HÉBER
SANDOR** kályha- és tüzhely gyára, Buda-
pest, Vilmos császár-ut 39. Főárusítók:
Tóth Gyula, Bészler és David vaskereske-
dők Debrecen.

Debrecen társadalmának nagy részvéte mellett temették el Kollár Dániel ny. miniszteri tanácsost

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” már beszámolt arról a gyászszertől, amely Kollár Dániel nyugalmazott miniszteri tanácsos halálával a magyar közéletet érte. Kollár Dániel, aki 78 évet élt és nyugalmavonulása óta Debrecenben lakott, egyike volt a magyar fűtészviselői kar legképzettebb és mindenki által nagyra-becsült tagjainak. Renkívül tudása, nagy szakképzettsége, lelkes magyarsága és közismerten finom íri modora a legszele-
sebb körökben tetők becsülté a nevé. Negyven évig szolgált a minisztériumban és páratlan kötelességtudása, valamint óriási tudása révén csakhamar vezető po-

cicióba emelkedett. Családjával együtt nyugalmavonulása után telepedett le Debrecenben, ahová rokon kapcsolatok fűzték. közel egy év óta betegeskedett s állapota az utóbbi hetekben annyira su-lyosodott, hogy már a leggondosabb or-
vosi gyógykezeléssel és családjának oda-
adó ápolásával sem lehetett megmenteni az életnek. Az elhunytban Bauer Endre vá-rosi állatorvos az opsát gyászolja.
Kollár Dániel temetése hétfőn délután 4 órakor folyt le a köztemető ravatalozójá-
ból a magyar közönség óriási részvétél-
kísérve. A holttest beszentelése a róm. kath. egyház szertartása szerint folyt le, majd az elhunytat nyugalma helyézték.

A Monti Kör ma nem ar összejöve-
telt. Elnök.

Verekedés a Papagájban. Október 8-án hajnalban a Cspó-utcai Lebovits Ármán Papagáj nevű koresmátiában nagy verekedés zajlott le. Szabó Gyula 34 éves cipész segéde hajnali három óra tájban három szomszédkereskedéssel foglalkozó fiatalle-
mber megrámadt és alaposan megverte. Az egyik le karja szurni Szabó Gyulát, azon-
ban ez félreugrott a szuras elől. Szabó a rendőrségen is feljelentést tett támadói ellen, akike most a rendőrség keres.

Iparosszakosztályi üések. A debreceni Ipartestület cukrász, cukorkakészítő szak-
osztálya október 10-én, kedden délután fél-
6 órakor az Ipar testület tanácstermében részleges tisztújító ülést tart. A női fodrász és kozmetikus iparosok szakosztálya októ-
ber 10-én este félnyolc órakor az Ipartes-
tület helyiségében részleges tisztújító ülé-
st tart. — A borbély-férfifodrász szakosztálya október 11-én, azaz szerdán este félnyolc ó-
rakor az Ipartestület tanácstermében tartja részleges tisztújító ülést. Ipartes-
tület elnöksége.

Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezete (Mateos) Piac-utca 18., Tisza-palota. Telefon 17-25.

**Ma van a Zenekedvelők Körének tiszt-
újító közgyűlése.** A Zenekedvelők Köre ma, kedden délután 12 órakor tartja évi rendes közgyűlést, amelyen megejtik a tisztújítást. A kör vezetői közéleti tevékenységét fel dr. Magoss Györgyné vezetésével Márk Endre ny. polgármestert, a Kör megalapítóját és körte, hogy az elnöki iszter továbbra is tartsa meg. A közgyűlésen iktatják be a Zenekedvelők Köre igazgatói tisz-
tétébe dr. Paranyi Jánost, a zeneiskola új igazgatóját. A közgyűlésen résztvesznek a város és az egyetem képviselői is.

Rossul lett a templomban. Ma dél-
előtt nagy riadalmat keltett a római kat-
holikus templomban, hogy egy Nagy Ká-
toly nevű fiatalember, aki a Homokkert-
ben az Oláh Károly-utca lakik, hirtelen rosszul lett és összeesett. A közelben lévőök azonnal segíteni akartak rajta, majd a rendőr kihozta az utcára, ahol azon-
ban a fiatalember ismét összeesett. Végül is a mentők a klinikára szállították.

Mutassa meg műfogát rossz fogát VÁRY fogműtermében, Rothermere utca 3.

**Tükrök, üvegek csiszolása, fonesi-
rások, üvegezősek Sipkovitsnál, Nagyvárad-
utca 15. Telefon 23-56.**

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Rusnyák Lajos npsz.—
Szatmári Julia; Baum Gábor András—
Paffert Mária; Kacsó László asztalos—
Szolnoki Julia; Fekete Imre npsz.—Muszka
Mária; Lukovics József szabó s.—Braun-
s ein Margit; Kacsari Károly zenész—Móro
Lujza; Seres Dániel eszmadia m.—Dudra
Mária.

Születések: Sánta Antal gazdálkodó,
leány Erzsébet; dr. Varga László közép-
iskolai tanár, fiu László; Nagy Ambrus
fűszerkereskedő, fiu Árpád; Manó Károly
npsz., leány Julia; Finkó Kálmán asztalos
segéd, fiu Béla; Szilágyi János npsz., leány
Erzsébet; Safranka János áll. rendőr, leány
Róza és 2 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Nagy István ref. 9 hóna-
pos, Hadházi-telep; Bagoly József ref. 5
hónapos, Bajnok-u. 31.; özv. Kollár Sán-
dorné Csikós Julia ref. 88 éves, Mester-u.
10.; Cs. Nagy Albertné Kiss Róza ref. 49
éves, Gödörk-köz; Weisz Vilmos izr. 61
éves, Csokonai-u. 37; Szabó Gyk'a ref. 7
hónapos, Szoboszlai ut 2; Magyar József
ref. 67 éves, Gödörk-köz; Malvin Ferenéné
Fogel Lili ref. 37 éves, Bujdosó u. 11.

GYÁSZHÍR

Ha álozás. Malvius Ferenéné született
Fogel Lili október 8-án egy neti súlyos
szenvedés után, házasságának második év-
fordulója napján elhunyt. Temetése folyó
hó 10-én délután négy órakor lesz a ref.
egyház szertartása szerint a Köztemető
díszravatalozójából.

Halálozás. Sárkány Sándor háztulajdo-
nos éteinek 80. évében elhunyt. Temetése
október 11-én, szerdán délután 3 órakor
lesz a köztemető 2. a. ravatalozóterméből
református egyház szertartása szerint tar-
tandó ima után. Lakás: Zrínyi-utca 35.
Temetési Fehértói temetkezési vállalatja
rendezi.

Ha fáj a feje és szédül, ha fél ségét,
bágygalmat, gyomorégést, mel'szorulást
vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb
valódi „Ferenc József” keserűvizet.

Ollók és hajvágó gépek FRICK műköszörös szaküzletében Ferenc József-u. 27.

**Egy műszerész elikkasztotta a rábi-
zott rádiót.** Vadász Sándor fűszerkeres-
kedő feljelentést tett a rendőrségen, mert
Egri Antal, akire rábizott egy rádiót, el-
sikkasztotta a készüléket. Egéri időközben
más bűncselekmények miatt őrizetbe vet-
ték és jelenleg a budapesti Markóban tartja
bűn elcsész. Most a rádiósikkasztás miatt is
megindult eljárás.

SPORT A Bocskay győzelme Budapesten a Budai „11” ellen

Vasárnap szép győzelme aratott a Boes-
kay Budapesten, ahol a Budai „11” volt az
ellenfele. A Bocskay megerődemelten győ-
zött. — Bár különösen az első félidőben
nem látszott az a magasszínvonalú játé-
kot, amit már néhányszor bemutatott a
fővárosban.

A két csapata válogatói tiai nem árultak
el megnvartató formát, a nagyobb siker
mégis a debreceni játékosok felől hang-
zott.

A mérkőzés Bocskay-támadásokkal indul
és Vince és Telegi utánavasak bombázza a
budai kapu, de gól csak az első félidőben
szerepel. — A Bocskay azonban rákapo-
csol és a 10. percben Telegi védhetetlen fe-
jese száll a halálba, 2:0.

Ezután már fölénye tudatában még szebb-
ben játszik a Bocskay és szebbnél-szebb
akciók követik egymást. A 40 percben sza-
badrugás a 16-osról, Vince áll neki és lö-
vése védhetetlenül száll be a kapuba, 3:0.

A Bocskayban a közvetlen védelem biz-
tosan működött, a fedező sorban Gyulaj és
Pálócs beigazolta nagy tudását, a csatár-
sorban a jobbszárny vol a jobb, bár a
balszárny is biztató formát mutatott. A
győztes debreceni csapata lelkesen ünne-
pelte a budapesti közönség.

Amatőrbajnoki eredmények
DVSC DTE 6:1 (2:0). A vasutas csapata
mindvégig fölényben játszott s könnyen
győzte le a jelenleg gyenge játékosoktól
képviseletű kek-sárgákat.

NyTVE Villayvávár 3:3 (2:2). Nagyváramu,
váltakozás mérkőzés, vivote a két csapat.
Egyenlő erők küzdelmére, bár a Villayvávár
csak az ellenfél hibáinak köszönheti a
döntetlen eredményt.

Textil-DEAC 3:2 (1:1). A hatalmas íra-
mu mérkőzés elején az egyetemes csapat
bizos győztesnek látszott, balszerencsét
nem tudta leküzdeni s minimális veresé-
get szenvedett a lelkesen játszó textile-
sekől. A mérkőzésen súlyosabb balseri is
befolyásolta az eredményt, mivel az egyik
DEAC-játékos, Svondor komolyabb sérü-
lést szenvedett, úgyhogy a mentők szállí-
ták rák el.

— ÜGYVEDI IRODAMEGNYITÁS. Derse-
nyi Lévay Zoltán dr. jog- és állomtudor
ügyvédi irodáját a Piac- és Hatvan-utcák
sarkán levő Bernfeld-palotában megnyi-
totta. Bejázat Hatvan-utca 2. szám alatt.

P. MAV-DKASE 1:1 (0:1) A debreceni
écsapata döntetlen eredménnyel harcolt ki
Püspökladányban a tavalyi bajnoktól s így
a legveszedeesebb ellenfeleivel szemben
is megőrizte veretlenségét.

NvAFE-NvKISE 5:1 (3:0). A lelkes nvil-
bátori csapata nagyarányú győzelmet ara-
tolt a nehezen lábrakadó nviregzházi volt
bajnokcsapat felel.

I. oszt. amatőrbajnokság állása
1. PMAV 9 pont, 2. NvAFE 7 pont, 3.
NyTVE 7 pont, 4. DKASE 6 pont, 5. DVSC
4 pont, 6. DVSE 4 pont, 7. MTK 3 pont, 8.
Textilvávár 3 pont, 9. KSE 2 pont, 10. DTE
1 pont, 11. DEAC 0 pont, 12. NvKISE 0
pont.

Színház Mozi

HETI MŰSOR:

Október 11, szerda délután: **A híd. Este: Naplemente előtt, B (2).**

Október 12, csütörtök délután: **A híd. Este: Fehérvári huszárok.**

Október 13, péntek: **Naplemente előtt, C (2).**

Bihari Nándor a Cirkuszhercegnőben

A Csokonai színház szombat esti repri-
réről írott kritikákból technikai hiba foly-
tán kimaradt Bihary Nándor neve. Ez a
kitűnő színész pedig az együttes legjob-
b tagja volt. Színpadon humor, sokrétű és
tökéletes jellemábrázoló készsége, remek
kabinetfigurát állított a színpadra. Minden
szava harsogó derültséget fakasztott. Egy-
maga miatt is érdemes megnézni a Cir-
kuszhercegnő különben is kitűnő előadá-
sát.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTÉSE

Ma,
kedden este az
óriási siker
jegyében bemutatott

Cirkusz hercegnő

kerül színre,

Szerdán

Thuróczyval a főszerepben

Naplemente

Szerdán és csütörtökön
délután z ó n a helyárrakkal
ifjúsági előadás:

HERCZEG FERENC HÍD

című legszebb darabja kerül színre!

Debreceni serti vásár

A kövérpiacon a felhárítás 400 darab volt.
Árak: 10mínőségű 62—64-ig, közepes minő-
ségű 60-61 felfele, súlyon minőségű 50-61
kezdődik. A soványpiacon a rethaitás 500
volt. Árak: öreg sovány 60—75-ig, südő
105-ig.

